

Διοίκηση Αθλητισμού & Αναψυχής
τόμος 8 (2), 1 - 7
Δημοσιεύτηκε: Δεκέμβριος 30, 2011

<http://www.elleda.gr>

Greek Society of Sport Management
Volume 8 (2), 1 - 7
Released: Δεκέμβριος 30, 2011

ISSN 1791-6933

Διερεύνηση της Σχέσης Μεταξύ Κινήτρων Συμμετοχής και Προσκόλλησης σε Προγράμματα Ελληνικών Παραδοσιακών Χορών

Δούκα, Σ., Μπαλάσκα Π., Πολλατιδου, Π., & Τσιφτελίδου, Σ.
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Περίληψη

Στόχος του παρόντος άρθρου ήταν η διερεύνηση των κινήτρων συμμετοχής σε προγράμματα παραδοσιακών χορών και η εξέταση της σχέσης ανάμεσα στα κίνητρα και την αφοσίωση στα προγράμματα. Το δείγμα αποτέλεσαν 139 χορευτές που συμμετείχαν σε 7 πολιτιστικά σωματεία παραδοσιακών χορών στη Βόρεια Ελλάδα. Για την μέτρηση των κινήτρων χρησιμοποιήθηκε προσαρμοσμένη έκδοση του REP (Manfredo Driver, & Tarrant, 2007). Για τη μέτρηση της προσκόλλησης χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο των Funk και James (2006), το οποίο περιλάμβανε δώδεκα ερωτήσεις με 4 κλίμακες: Γνωστική, Σημαντικότητα, Συναισθηματική και Αυτό-έκφραση. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι τα κίνητρα ελάττωσης άγχους, απόδρασης και βελτίωσης της φυσικής κατάστασης εμφάνισαν τους υψηλότερους μέσους όρους. Η ανάλυση παλινδρόμησης έδειξαν ότι τα κίνητρα προβλέπουν ένα σημαντικό ποσοστό της πρόθεσης για συνεχιζόμενη συμμετοχή. Στην πρόβλεψη της πρόθεσης στατιστικά σημαντική συνεισφορά είχαν οι παράγοντες Κοινωνική αναγνώριση, Κοινωνικοποίηση (φιλοι και νέες γνωριμίες) και Βελτίωση ειδικών γνώσεων για το χορό. Μελλοντικές έρευνες θα πρέπει, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διερεύνησης των κινήτρων συμμετοχής και της σχέσης τους με την αφοσίωση, να εστιάσουν σε υποομάδες συμμετεχόντων.

Λέξεις κλειδιά: προγράμματα ελληνικών παραδοσιακών χορών, κίνητρα συμμετοχής, προσκόλληση

Διεύθυνση επικοινωνίας: Δούκα Στέλλα, e - mail: sdouka@phed.auth.gr

Exploring the Relationship between Participation Motives and Attachment in Folklore Dance Programs

Douka, S., Mpalaska, P., Pollatidou, P., & Tsiftelidou, S.
Department of PE and Sport Science, Aristotle University of Thessaloniki, Greece

Abstract

This paper aimed to explore the motives for participating in folklore dance programs, and investigate the relationship between these motives and attachment to the programs. One hundred and thirty nine recreational dancers of seven folklore dance associations of North Greece participated in the study. An adjusted version of the REP scale (Manfredo, Driver, & Tarrant., 2007) was used to measure motives, while Funk and James' (2006) scale was used to measure attachment. This scale includes twelve items, which are categorized in four dimensions: Cognitive, importance, affective and self-expression. The results of the study indicated that the motive dimensions with the highest mean scores were the following: a) reduce stress, b) escape; c) improve physical fitness. The regression analysis indicated that the motive dimensions predicted a significant amount of variance in participants' intentions to continue participating in the programs. The social recognition, socialisation and improve knowledge about folklore dance dimensions made the most significant contributions. Future research,

considering the results of the present study, should focus on the demographic differences of recreational dancers, in terms of their motives and attachment levels.

Key words: folklore dance programs, participation motives, sport attachment

---

Εισαγωγή

Ο χορός από την αρχαιότητα αποτέλεσε ένα σημαντικό κομμάτι στη ζωή των ανθρώπων, γι' αυτό σε κάθε σημαντική στιγμή της ζωής τους, για να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματά τους που αποζητούσαν την έκφρασή τους, κατέφευγαν στο στίχο, τη μουσική και το χορό (Δούκα, Καϊμακάμη, 2004). Ο αρχαίος ελληνικός χορός αποτέλεσε σημαντικό εφαλτήριο για την μετέπειτα παρουσία αυτής της τέχνης. Σήμερα ο ελληνικός παραδοσιακός χορός αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ελληνικής κουλτούρας καθώς είναι μέσο έκφρασης συναισθημάτων και βιωμάτων της καθημερινής ζωής των Ελλήνων. Αποτελεί μέσο διαπαιδαγώγησης και συνέχισης της λαϊκής παράδοσης ξεκινώντας από την παιδική ηλικία και πλουτίζοντας τις γνώσεις με λαογραφικά στοιχεία της πατρίδας μας. Σύμφωνα με στοιχεία του International Dance Council (IDC, 2006), η Ελλάδα είναι από τις πρώτες χώρες στην ενασχόληση με τον παραδοσιακό χορό. Πάνω από 5.000 σωματεία / σχολές χορού λειτουργούν στην Ελλάδα, περίπου 1000 σωματεία / σχολές στο εξωτερικό, ενώ σύμφωνα με στοιχεία στην Ελλάδα πάνω από 600.000 άτομα ασχολούνται συστηματικά με τον παραδοσιακό χορό (Παράδοση και Τέχνη – Χορός, 2008).

Έρευνες στον χώρο των παραδοσιακών χορών έχουν ασχοληθεί με την ρυθμοκινητική ανάλυση και τα εθνογραφικά στοιχεία (Παπακώστας, Πραντσιδής & Πολλάτου, 2006), τους παράγοντες που επηρεάζουν ανασταλτικά την ανάμειξη σε δραστηριότητες παραδοσιακών χορών (Θεοδωράκης, Αλεξανδρής, Πανοπούλου & Βλαχόπουλος, 2008) και τους ανασταλτικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη της προσκόλλησης (Μπαλάσκα, Δούκα, Αλεξανδρής, υπό δημοσίευση).

Οι έννοιες των «κινήτρων» και της «προσκόλλησης» είναι θεμελιώδης στην μελέτη της συμπεριφοράς στον αθλητισμό αναψυχής. Η μελέτη των κινήτρων μπορεί να μας δώσει απάντηση στο «γιατί» ως προς την συμμετοχή (Iso-Ahola, 1999), ενώ η μελέτη της αφοσίωσης μπορεί να μας δώσει πληροφορίες για την διαδικασία ανάπτυξης μακροχρόνιας συμμετοχής (Filo, Funk, & O'Brien, 2009). Αυτό συμβαίνει γιατί η δραστηριότητα αποκτά μεγαλύτερη προσωπική σημασία και τα πλεονεκτήματα που συνδέονται με την συμμετοχή σε μια δραστηριότητα, αποκτούν εσωτερική ψυχολογική σημασία (Funk & James, 2006). Η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στα κίνητρα και στην ανάπτυξη της αφοσίωσης είναι περιορισμένη στη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, παρόλο που έχει προταθεί στο θεωρητικό μοντέλο των Iwasaki και Havitz (2007).

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση των κινήτρων των συμμετεχόντων σε προγράμματα παραδοσιακών χορών και η εξέταση του ρόλου των κινήτρων στην ανάπτυξη της προσκόλλησης στην δραστηριότητα των ελληνικών παραδοσιακών χορών.

Θεωρητικό υπόβαθρο

Κίνητρα Συμμετοχής σε Δραστηριότητες Αθλητικής Αναψυχής

Ως κίνητρα ορίζονται οι λόγοι που ωθούν ένα άτομο σε συγκεκριμένες συμπεριφορές (Iso-Ahola, 1999). Στόχος της μελέτης των κινήτρων στην αναψυχή είναι ο προσδιορισμός των παραγόντων που ωθούν τα άτομα για την συμμετοχή σε συγκεκριμένες δραστηριότητες αναψυχής.

Υπάρχουν διάφορες θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί στην διεθνή βιβλιογραφία για την μελέτη και την ταξινόμηση των κινήτρων σε κατηγορίες. Μια από τις πιο διαδεδομένες ταξινομήσεις είναι σε εσωτερικά και εξωτερικά κίνητρα. Τα εσωτερικά κίνητρα σχετίζονται με τη βίωση θετικών εμπειριών από την συμμετοχή, όπως την αισθητική απόλαυση, την διασκέδαση, την μάθηση και τον ενθουσιασμό (Deci & Ryan, 1985). Εσωτερικά κίνητρα είναι εκείνα τα οποία παρακινούν ένα άτομο να εμπλακεί σε μία δραστηριότητα για την ευχαρίστηση και για την ικανοποίηση που αντλεί απλά και μόνο από την συμμετοχή του σε αυτή (Ryan & Deci, 1997). Στην περίπτωση αυτή έχουμε απουσία εξωτερικών ανταμοιβών. Στην βιβλιογραφία της αναψυχής, τα εσωτερικά κίνητρα έχουν μελετηθεί σε διάφορες δραστηριότητες, και έχουν βρεθεί να παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της αφοσίωσης, τις προσκόλλησης, και της ανάμειξης (Alexandris, Kouthouris, & Girgolas, 2007; Caldwell, Patrick, Smith, Pale, Wegner, 2010; Watts & Caldwell, 2008; Pelletier et al., 1995; Pelletier, Vallerand, &

Sarazin, 1997 ; Vallerand & Losier, 1994, 1999).

Από την άλλη πλευρά τα εξωτερικά κίνητρα αναφέρονται στην ύπαρξη εξωτερικών ανταμοιβών για το άτομο από την συμμετοχή στη δραστηριότητα, όπως την κοινωνική αναγνώριση, τη θετική κριτική από το κοινωνικό περιβάλλον, τη βελτίωση της εμφάνισης κτλ. (Deci & Ryan, 1985). Παρόλο που οι δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής από την φύση τους προϋποθέτουν την ελεύθερη επιλογή και συμμετοχή (όχι την υποχρεωτική), έρευνες έχουν δείξει ότι τα εξωτερικά κίνητρα είναι παρόντα σε πολλές περιπτώσεις και ιδιαίτερα στην αρχική διαδικασία έναρξης της συμμετοχής σε μια δραστηριότητα. Δεν συνεισφέρουν όμως σημαντικά στην ανάπτυξη της μακροχρόνιας συμμετοχής (Ryan & Deci, 1997).

Η ταξινόμηση των κινήτρων σε εσωτερικά και εξωτερικά κίνητρα επεκτάθηκε περαιτέρω στην θεωρία του αυτό-προσδιορισμού (Deci & Ryan, 1985), σύμφωνα με την οποία ένα άτομο μπορεί να έχει έλλειψη και εσωτερικών και εξωτερικών κινήτρων, και να βρίσκεται στο στάδιο της έλλειψης παρακίνησης. Κάποιο άτομο μπορεί να φτάσει σε αυτό το στάδιο λόγω αρνητικών εμπειριών, έλλειψη θετικών συναισθημάτων από την συμμετοχή, ακόμη και χαμηλής αυτοεκτίμησης ως προς τις ικανότητές του (Ryan & Deci, 1997). Είναι φυσιολογικό ότι τα άτομα που βρίσκονται σε αυτό το στάδιο θα οδηγηθούν σύντομα στην διακοπή της συμμετοχής, αν δεν δημιουργηθούν συνθήκες παρακίνησης.

Μια σειρά από κατηγορίες κινήτρων έχουν προκύψει από έρευνες που έχουν γίνει στον χώρο του αθλητισμού αναψυχής και της άσκησης. Παρόλο που οι διαστάσεις αυτές ποικίλουν στις έρευνες, λόγω της φύσης της κάθε δραστηριότητας, του δείγματος και του πλαισίου διεξαγωγής της έρευνας, κάποιες είναι κοινές στις περισσότερες έρευνες. Θα μπορούσαν να συνοψιστούν στις ακόλουθες: υγείας και φυσικής κατάστασης, βελτίωσης της εμφάνισης, ελάττωσης άγχους, διαφυγής και απόδρασης από την καθημερινότητα, συναγωνισμού και επίτευξης, κοινωνικοποίησης, μάθησης και βελτίωσης γνώσεων / ικανοτήτων, κοινωνικής αναγνώρισης, αύξησης γνώσεων (Alexandris & Carroll, 1997, Davis et al., 1995, Iso-Ahola, 1999).

Η πιο αναλυτική και ευρέως διαδεδομένη κλίμακα μέτρησης της κινήτρων στον χώρο της αναψυχής είναι των Manfredο και των συνεργατών του (1997), οι οποίοι ανέπτυξαν μια εκτεταμένη κλίμακα 22 διαστάσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται όλα τα κίνητρα που είναι δυνατόν να ωθούν την συμμετοχή σε δραστηριότητες αναψυχής. Διαφορετικές (πιο σύντομες) εκδόσεις της συγκεκριμένης κλίμακας εφαρμόστηκαν σε διάφορες μεταγενέστερες μελέτες με στόχο να την προσαρμόσουν στην δραστηριότητα υπό μελέτη (π.χ., Kyle, Absher, Hammit, & Cavin, 2006; Alexandris, Kouthouris, Funk, & Giovanni, 2009). Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκε προσαρμοσμένη κλίμακα των Manfredο και των συνεργατών του (1997) με 12 διαστάσεις κινήτρων, οι οποίες παρουσιάζονται στην μεθοδολογία.

Η γνώση των κινήτρων είναι πολύ σημαντική από θεωρητικής και πρακτικής πλευράς. Μπορεί να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε καλύτερα την διαδικασία λήψης απόφασης για συμμετοχή σε δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής και στην ανάπτυξη των παραγόντων που σχετίζονται με την συνέχιση της συμμετοχής. Κάτι τέτοιο είναι σημαντικό για όσους σχετίζονται με την οργάνωση των προγραμμάτων, αφού είναι ευρέως γνωστό σήμερα ότι τα χαμηλά ποσοστά διατηρησιμότητας στα οργανωμένα προγράμματα αθλητισμού αναψυχής είναι ένα από τα βασικά προβλήματα (Alexandris et al., 2008).

Προσκόλληση σε Δραστηριότητες Αθλητισμού Αναψυχής

Η έννοια της προσκόλλησης έχει οριστεί ως «μια σύνδεση, κυρίως συναισθηματικής φύσης, μεταξύ ενός ατόμου και ενός αντικειμένου (Park, MacInnis, & Priester, 2008, σελ., 194). Ως «αντικείμενο» μπορεί να είναι ένα προϊόν, μια υπηρεσία ή μια αθλητική δραστηριότητα. Ως έννοια η «προσκόλληση» είναι ένα σχετικά σταθερό ως προς τον χρόνο χαρακτηριστικό. Λόγω αυτής της σταθερότητας, και της σχέσης της με μια σειρά από θετικές συμπεριφορικές συνέπειες, όπως συχνότητα και ένταση συμμετοχής, αφοσίωση και δέσμευση, η μελέτη της έννοιας της προσκόλλησης είναι ένα από τα σημαντικά θέματα στην καταναλωτική συμπεριφορά (Filo, O'Brien, & Funk, 2009). Η ανάπτυξη των θετικών συμπεριφορικών συνεπειών οφείλεται στην προσωπική σημασία που αποκτά η δραστηριότητα για το άτομο.

Σύμφωνα με τους Funk και James (2006), η προσκόλληση στην άσκηση, στη φυσική δραστηριότητα ή στην αναψυχή συμβαίνει όταν κάποιος εμπλέκεται γνωστικά, συναισθηματικά και συμβολικά σε σχέση με μια δραστηριότητα αναψυχής. Έτσι, προσδιόρισαν την «προσκόλληση» ως τη διαδικασία που συμβαίνει όταν το άτομο προσδίδει συναισθηματική, λειτουργική / γνωστική και

συμβολική σημασία στις ιδέες, τις σκέψεις και τις εικόνες που σχετίζονται με μια αθλητική δραστηριότητα. Οι διαστάσεις που έχουν προταθεί από τους Funk και James (2006) για την μελέτη της «Προσκόλλησης» στην άσκηση είναι: α) Γνωστική: αντιπροσωπεύει το γνωστικό μέρος των στάσεων ενός ατόμου προς μια δραστηριότητα. Αναπτύσσεται όταν το άτομο αυξάνει τις γνώσεις του για την δραστηριότητα και αντιλαμβάνεται τα οφέλη και την αξία της συμμετοχής του. β) Συναισθηματική: αναπτύσσεται βάση των θετικών συναισθηματικών εμπειριών ενός ατόμου από την συμμετοχή. γ) Αυτό-έκφραση: αναπτύσσεται όταν το άτομο ταυτίζεται με τις αξίες και τα χαρακτηριστικά μιας δραστηριότητας και αναπτύσσει μια προσωπική «ταυτότητα». δ) Σημαντικότητα: αντιπροσωπεύει την αξία που αποδίδει το άτομο από την εμπλοκή του με την προτεινόμενη δραστηριότητα ή το άθλημα. Η σημαντικότητα αναπτύσσεται βάση των προσωπικών οφελών που αναμένει το άτομο.

Κίνητρα Συμμετοχής και Ανάπτυξη της Προσκόλλησης

Η διερεύνηση των παραγόντων που συντελούν στην ανάπτυξη της προσκόλλησης είναι ένα από τα θέματα τα οποία δεν έχουν επαρκώς διερευνηθεί στην διεθνή βιβλιογραφία (Filo et al., 2009; Funk & James, 2006). Αναπτύσσοντας ένα μοντέλο λήψης απόφασης για την συμμετοχή σε δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής, ο Iwasaki και Havitz (2008) πρότειναν μια σειρά από προσωπικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες που επιδρούν στην ανάπτυξη θετικών στάσεων και συμπεριφορικών συνεπειών προς την αναψυχή (ανάμειξη, αφοσίωση, και δέσμευση). Ως προσωπικοί παράγοντες προτάθηκαν οι ανασταλτικοί παράγοντες, οι προσωπικές αξίες και τα κίνητρα των συμμετεχόντων. Η σχέση ανάμεσα στα εσωτερικά και εξωτερικά κίνητρα και την προσκόλληση δεν έχει ακόμη επαρκώς διερευνηθεί στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνηθεί κατά πόσο οι τέσσερις διαστάσεις της προσκόλλησης μπορούν να προβλεφθούν από τα εσωτερικά και τα εξωτερικά κίνητρα χορευτών αναψυχής.

Μεθοδολογία

Συμμετέχοντες: Το δείγμα αποτέλεσαν 139 χορευτές που συμμετείχαν σε 7 πολιτιστικά σωματεία που δίδασκαν παραδοσιακούς χορούς στη Βόρεια Ελλάδα. Από αυτούς οι 87 (62,6%) ήταν γυναίκες και οι 52 (37,4%) άνδρες.

Όργανα Μέτρησης: Για την μέτρηση των κινήτρων χρησιμοποιήθηκε προσαρμοσμένη έκδοση του REP (Manfredo et al., 2007). Δώδεκα διαστάσεις κινήτρων επιλέχθηκαν ως οι πιο συμβατές με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, ως ακολούθως: Επίτευξη, Κοινωνική Αναγνώριση, Βελτίωση Δεξιοτήτων, Κοινωνικοποίηση (οικογένεια μου), Κοινωνικοποίηση (φίλοι), Κοινωνικοποίηση (συγχορευτές), Κοινωνικοποίηση (νέες γνωριμίες), Αύξηση γνώσεων, Βελτίωση ειδικών γνώσεων (χοροί), Βελτίωση Φυσικής Κατάστασης, Ελάττωση Άγχους, Απόδραση.

Για τη μέτρηση της προσκόλλησης χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο των Funk & James (2006), το οποίο περιλάμβανε δώδεκα ερωτήσεις με 4 κλίμακες: Γνωστική, Σημαντικότητα, Συναισθηματική και Αυτό-έκφραση. Οι κλίμακες αυτές προτάθηκαν από του Funk & James (2006) και προέκυψαν από την παραγοντική ανάλυση του ερωτηματολογίου, τα αποτελέσματα της οποίας έχουν παρουσιασθεί στην εργασία των Μπαλάσκα και συνεργάτες (2011, υπό δημοσίευση). Οι απαντήσεις δόθηκαν σε 7-βάθμια κλίμακα Likert, όπου 1 = διαφωνώ απόλυτα και 7 = συμφωνώ απόλυτα

Αποτελέσματα

Δημογραφικά χαρακτηριστικά: Ως προς τα δημογραφικά χαρακτηριστικά δείγματος οι γυναίκες αποτέλεσαν το 62.6% (n=87) και οι άνδρες το 37.4% (n=52). Επιπλέον, το 68.4% ήταν άγαμοι (n=95), και το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν ηλικίας μεταξύ 15-20 ετών. Ως προς το μορφωτικό επίπεδο το 51% ήταν απόφοιτοι Γυμνασίου / Λυκείου (n=71) (Πίνακες 1α και 1β).

Ανάλυση Αξιοπιστίας των Διαστάσεων των Κινήτρων και της Προσκόλλησης και Περιγραφικά Στατιστικά

Η εσωτερική συνοχή των παραγόντων εξετάστηκε με τον υπολογισμό του συντελεστή α του Cronbach, όπου σημειώθηκαν υψηλές τιμές σε όλους τους παράγοντες των κινήτρων και της αφοσίωσης (Πίνακας 2). Ως προς τους μέσους όρους οι διαστάσεις Ελάττωση Άγχους (ΜΟ, 5.8), Απόδρασης (ΜΟ, 5.8) και Βελτίωσης Φυσικής Κατάστασης (ΜΟ., 5.7) εμφάνισαν τους μεγαλύτερους μέσους όρους. Στην αφοσίωση η διάσταση «Αυτό-έκφραση» εκλήφθηκε ως ο παράγοντας που

βιώνεται με την μεγαλύτερη ένταση από τους χορευτές των παραδοσιακών χορών και σημείωσε τον μεγαλύτερο ($M=6.5$, $SD=1.1$). Η διάσταση «Σημαντικότητα» έλαβε τη δεύτερη μεγαλύτερη τιμή ($M=5.2$, $SD=1.4$), ακολουθούμενη από τη διάσταση «Συναισθηματική» ($M=4.8$, $SD=1.4$) και τέλος, η διάσταση «Γνωστική» είχε τον πιο μικρό μέσο όρο ($M=4.2$, $SD=1.6$).

Πρόβλεψη των παραγόντων της Προσκόλλησης στη δραστηριότητα των παραδοσιακών χορών από τα κίνητρα των συμμετεχόντων.

Για την πρόβλεψη της Προσκόλλησης των συμμετεχόντων σε παραδοσιακούς χορούς από τα κίνητρα συμμετοχής τους πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις παλινδρόμησης, με τις τέσσερις διαστάσεις της Προσκόλλησης ως εξαρτημένες μεταβλητές και τις δώδεκα διαστάσεις των Κινήτρων ως ανεξάρτητες.

α) Στην πρόβλεψη της διάστασης Σημαντικότητα ($F=6,63$, $p<.001$, $R^2=.365$), στατιστικά σημαντική συνεισφορά είχε ο παράγοντας: «Κοινωνικοποίηση (φίλοι)» ($t=2.5$, $p<.05$). (Πίνακας 3).

β) Στην πρόβλεψη της διάστασης Αυτό-έκφραση ($F=5,38$, $p<.001$, $R^2=.32$) στατιστικά σημαντική συνεισφορά είχαν οι παράγοντες «Κοινωνικοποίηση (νέες γνωριμίες)» ($t=-2.65$, $p<.05$) και «Βελτίωση ειδικών γνώσεων» ($t=2.41$, $p<.05$). (Πίνακας 4).

γ) Στην πρόβλεψη της διάστασης Συναισθηματική ($F=1.90$, $p<.05$, $R^2=.14$) στατιστικά σημαντική συνεισφορά είχε ο παράγοντας «Βελτίωση ειδικών γνώσεων» ($t=2.5$, $p<.05$). (Πίνακας 5).

δ) Στην πρόβλεψη της διάστασης Γνωστική ($F=5,91$, $p<.001$, $R^2=.34$) στατιστικά σημαντική συνεισφορά είχαν οι παράγοντες «Αύξηση γνώσεων» ($t=3.26$, $p<.005$) και Βελτίωση ειδικών γνώσεων ($t=2.2$, $p<.05$). (Πίνακας 6)

Συζήτηση

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι τα κίνητρα ελάττωσης άγχους, απόδρασης και βελτίωσης της φυσικής κατάστασης εμφάνισαν τους υψηλότερους μέσους όρους. Τα κίνητρα της ελάττωσης άγχους και απόδρασης είναι εσωτερικά, κάτι που επιβεβαιώνει προηγούμενες έρευνες που διεξήχθησαν σε άλλες αναψυχικές δραστηριότητες (Iso-Ahola, 1999; Alexandris, Tsorbatzoudis, Grouios, 2002). Συνεπώς οι υπεύθυνοι οργάνωσης προγραμμάτων ελληνικών παραδοσιακών χορών θα πρέπει να αναπτύξουν στρατηγικές και να δημιουργήσουν συνθήκες προκειμένου οι συμμετέχοντες να ικανοποιήσουν τα συγκεκριμένα εσωτερικά κίνητρα. Τα κίνητρα της βελτίωσης φυσικής κατάστασης είναι εξ ορισμού εξωτερικά. Παρόλα αυτά, προηγούμενες έρευνες στον χώρο της άσκησης και της αναψυχής έδειξαν ότι εξωτερικά κίνητρα μπορούν να ωθήσουν ένα άτομο να ξεκινήσει την συμμετοχή (Alexandris et al., 2002; 2007). Τα κίνητρα αυτά πρέπει στην πορεία να μετατραπούν σε εσωτερικά (π.χ., θετική εμπειρία από την συμμετοχή και βίωμα των οφελών της συμμετοχής) προκειμένου να οδηγήσουν στην ανάπτυξη της μακροχρόνιας συμμετοχής (Ryan & Deci, 1997).

Επιπλέον, τα αποτελέσματα της ανάλυσης παλινδρόμησης έδειξαν ότι τα κίνητρα προβλέπουν ένα σημαντικό ποσοστό σε όλες τις διαστάσεις της προσκόλλησης. Συγκεκριμένα, στην διάσταση της σημαντικότητας στατιστικά σημαντική συνεισφορά εμφάνισε η διάσταση «κοινωνικοποίηση / φίλοι». Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι συμμετέχοντες σε προγράμματα παραδοσιακών χορών που προσβλέπουν στην κοινωνικοποίηση μέσω της συμμετοχής είναι πιθανόν να αναπτύξουν την διάσταση της σημαντικότητας της αφοσίωσης. Η σημασία των αθλητικών δραστηριοτήτων αναψυχής ως μέσου κοινωνικοποίησης των συμμετεχόντων έχει τονισθεί και σε προηγούμενες έρευνες (Kyle & Chick, 2004). Συνεπώς, οι υπεύθυνοι των προγραμμάτων θα πρέπει να δημιουργήσουν συνθήκες έτσι ώστε να προάγουν την κοινωνικοποίηση μέσω της συμμετοχής αλλά και μέσω εκδηλώσεων εκτός των προγραμμάτων (π.χ., εκδρομές, κοινωνικές εκδηλώσεις, κτλ).

Στην διάσταση της Γνωστικής προσκόλλησης στατιστικά σημαντική συνεισφορά εμφάνισε η διάσταση «Αύξηση Γνώσεων». Όπως προηγούμενα αναλύθηκε η γνωστική διάσταση αντιπροσωπεύει το γνωστικό μέρος των στάσεων ενός ατόμου προς μια δραστηριότητα. Συνεπώς, τα άτομα τα οποία προσδοκούν από την συμμετοχή τους να αυξήσουν τις γνώσεις τους για τον χορό, την λαογραφία, την παράδοση κτλ, είναι πιθανόν να αναπτύξουν την συγκεκριμένη διάσταση της προσκόλλησης (Alexandris et al., 2011, in press). Επίσης, η αύξηση των γνώσεων επεκτείνεται και στην κατανόηση των οφελών από την συμμετοχή (φυσιολογική και ψυχική υγεία). Συνεπώς, οι υπεύθυνοι των προγραμμάτων θα πρέπει να τροφοδοτούν την κατηγορία αυτή των συμμετεχόντων με πληροφορίες και ερεθίσματα για την βελτίωση των γνώσεων τους στα παραπάνω θέματα. Ακόμη και η οργάνωση

ενημερωτικών ημερίδων θα μπορούσε να συνεισφέρει προς αυτήν την κατεύθυνση.

Στην διάσταση της αυτο-έκφρασης στατιστικά σημαντική συνεισφορά εμφάνισαν οι διαστάσεις της κοινωνικοποίησης και της βελτίωσης των ειδικών γνώσεων. Όπως προηγούμενα αναλύθηκε η αυτο-έκφραση αναπτύσσεται όταν το άτομο ταυτίζεται με τις αξίες και τα χαρακτηριστικά μιας δραστηριότητας και αναπτύσσει μια προσωπική «ταυτότητα» (Kyle et al., 2004). Συνεπώς, είναι αναμενόμενο ότι η διάσταση αυτήν θα αναπτυχθεί όταν οι συμμετέχοντες αισθανθούν ότι έχουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για να συμμετέχουν σε προγράμματα. Αυτό πολύ απλά σημαίνει ότι θα πρέπει να αισθανθούν ότι είναι καλοί χορευτές. Στην περίπτωση αυτή μπορούν να ταυτισθούν με τα χαρακτηριστικά του κάθε χορού.

Τέλος η διάσταση της αύξησης των ειδικών γνώσεων εμφάνισε στατιστικά σημαντική συνεισφορά και στην συναισθηματική διάσταση της προσκόλλησης. Κάτι τέτοιο δεν ήταν απόλυτο αναμενόμενο. Η συγκεκριμένη διάσταση αναπτύσσεται βάσει των θετικών συναισθηματικών εμπειριών ενός ατόμου από την συμμετοχή (Kyle et al., 2004). Θα περιμέναμε οι διαστάσεις της ελάττωσης του άγχους και της απόδρασης να σχετίζονται με την συγκεκριμένη διάσταση. Περαιτέρω έρευνα απαιτείται προκειμένου να διερευνηθούν ποιοι άλλοι παράγοντες συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της συναισθηματικής διάστασης της προσκόλλησης. Ίσως η μέτρηση κινήτρων με μεγαλύτερη έμφαση σε εσωτερικά θα μπορούσε να βοηθήσει προς αυτήν την κατεύθυνση (Pelletier et al., 2005).

Συμπερασματικά, η παρούσα έρευνα έδειξε ότι η έρευνα στον χώρο των κινήτρων συμμετοχής στο πλαίσιο των παραδοσιακών χορών μπορεί να βοηθήσει στην κατανόηση της ανάπτυξης της προσκόλλησης των συμμετεχόντων. Κάτι τέτοιο είναι σημαντικό, καθώς η προσκόλληση σχετίζεται με την ανάπτυξη μακροχρόνιας συμμετοχής. Μελλοντικές έρευνες απαιτούνται προκειμένου να εφαρμοσθούν πιο ολοκληρωμένα θεωρητικά πλαίσια για την μέτρηση της παρακίνησης, όπως η θεωρία του αυτό-προσδιορισμού (Deci & Ryan, 1985).

Βιβλιογραφία

- Alexandris, K., Douka, S., & Balaska, P. (forthcoming) Involvement with active leisure participation: Does service quality have a role? *Managing Leisure: An International Journal*.
- Alexandris, K., Kouthouris, C., Funk, D., & Giovani, C. (2009). Segmenting Winter Sport Tourists by Motivation: The Case of Recreational Skiers. *Journal of Hospitality Marketing Management*, 18, 480-500.
- Alexandris, K., Kouthouris, C., & Girgolas, G. (2007). Investigating the relationships among motivation, negotiation and intention to continuing participation: A study in recreational alpine skiing. *Journal of Leisure Research*, 39(4), 648-668.
- Alexandris, K., Kouthouris, C., Funk, D., & Chatzigianni, E. (2008). Examining the relationships between leisure constraints, involvement and attitudinal loyalty among Greek recreational skiers. *European Sport Management Quarterly*, 8(3) 247-264
- Alexandris K., & Carroll B. (1997). Motives for Recreational Sport Participation in Greece: Implications for Planning and Provision of Sport Services. *European Physical Education Review*, 3(2), 129-143.
- Alexandris, K. & Kouthouris, C. (2005). Personal incentives for participation in summer children camps: Investigating their relationships with satisfaction and loyalty. *Managing Leisure: An International Journal*, 10, 39-54.
- Alexandris, K., Tsorbatzoudis, C., & Grouios, G. (2002). Perceived Constraints on Recreational Sport Participation: Investigating their Relationship with Intrinsic Motivation, Extrinsic Motivation and Amotivation. *Journal of Leisure Research*, 34, 233-252.
- Beard, J. & Ragheb, M. (1987). Measuring leisure motivation. *Journal of Leisure Research*, 15, 219-228.
- Caldwell, L., Patrick, M., Smith, E., Pale, L., & Wegner, L. (2010). Influencing adolescent leisure motivation: Intervention effects of health wise South Africa. *Journal of Leisure Research*, 42(2), 203-220.
- Davis, C., Fox, J., Brewer, H., & Ratunsky, D. (1995). Motivations to exercise as a function of personality characteristics, age, and gender. *Personality and Individual Differences*, 12, 165-174.
- Deci, L. (1975). *Intrinsic motivation*. New York: Plenum Press.
- Deci, L. & Ryan, M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum Press.

Δούκα, Σ. & Καϊμακάμης, Β. (2004). Η παρουσία της όρχησης μέσα από την τέχνη του μιμητισμού

- στον αρχαίο κόσμο. *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 90, Μάρτιος: 53-59.
- Θεοδωράκης, Ν.Δ., Πανοπούλου, Κ., & Βλαχόπουλος, Σ. (2007). Παραγοντική δομή και εγκυρότητα πρόβλεψης της Κλίμακας Ανάμιξης στην Αναψυχή. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή και στον Αθλητισμό*, 5, 405-413.
- Filo, K., Funk, D., & O'Brien, D. (2009). The meaning behind attachment: Exploring camaraderie, cause, and competency at a charity sport event. *Journal of Sport Management*, 23, (3), 361 – 387.
- Funk, D.C. & James, J. (2006). Consumer loyalty: the meaning of attachment in the development of sport team allegiance. *Journal of Sport Management*, 20, 189-217.
- Funk, D., Ridinger, L., & Moorman, A. (2004). Exploring origins of involvement: Understanding the relationship between consumer motives and involvement with professional sport teams. *Leisure Sciences*, 26, 35-61.
- <http://www.cid-unesco.org> International Dance Council
- Iso-Ahola, S. E. (1999). Motivational foundations of leisure. In E. L. Jackson & T. L. Burton (Eds.), *Understanding leisure recreation, mapping the past, charting the future* (pp. 35-51). State College, PA: Venture Publishing.
- Iwasaki Y., & Havitz, M. E., (2004). Examining relationships between leisure involvement, psychological commitment and loyalty to a recreation agency. *Journal of Leisure Research*, 36, 45-72.
- Kyle, G., Absher, J., Hammitt, W., & Cavin, J. (2006). An examination of the motivation – involvement relationship. *Leisure Sciences*, 28, 467-485.
- Manfredo, M., Driver, B., & Tarrant, M. (1997). Measuring leisure motivation: A meta-analysis of the recreation experience preference scales. *Journal of Leisure Research*, 28, 188-213.
- Παπακώστας, Χ., Πραντσιδης, Ι., & Πολλάτου, Ε. (2006). Ο Παραδοσιακός Χορός στα χωριά του Νομού Δράμας: Εθνογραφικά Στοιχεία και Ρυθμοκινητική Ανάλυση. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό*, 4(3), 430-441.
- Παράδοση και Τέχνη-Χορός, (2008). Διεθνής Οργάνωση Λαϊκής Τέχνης, Αθήνα, Νοέμβριος-Δεκέμβριος, 102, 5-6.
- Park, W., MacInnis, D.J., & Priester, J. (2008) *Brand attachment: Construct, consequences and causes*. CA, Now Publishers Inc.
- Pelletier, L., Fortier, M., Vallerand, R., Tuson, K., Briere, N., & Blais, M. (1995). Toward a new measure of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation in sports: The sport motivation scale (SMS). *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17, 35-53.
- Pelletier, L., Vallerand, R., & Sarrazin, P. (1997). The revised six-factor Sport Motivation Scale (Mallett, Kawabata, Newcombe, Otero-Forero, & Jackson, 2007): Something old, something new, and something borrowed. *Psychology of Sport and Exercise*, 3, 615-621.
- Ryan, R., & Deci, E. (2007). Active human nature: self-determination theory and the promotion and maintenance of sport, exercise, and health. In Hagger, M., & Chatzisarantis, N. (Eds.), *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Exercise and Sport* (pp. 1-21). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Vallerand, R., & Losier, G. (1994). Self-determined motivation and sportsmanship orientations: An assessment of their temporal relationship. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 16, 229-245.
- Vallerand, R., & Losier, G. (1999). An integrative analysis of intrinsic and extrinsic motivation in sport. *Journal of Applied Sport Psychology*, 11, 142-169.
- Watts, C. & Caldwell, L. (2008). Self-determination and free time activity participation as predictors of initiative. *Journal of Leisure Research*, 40(1), 156-176.

Υπεύθυνος έκδοσης: Ελληνική Εταιρία Διοίκησης Αθλητισμού, **Υπεύθυνος συντακτικής επιτροπής:** Χάρης Κουθούρης.
Συντάκτες: Αυθίνος Ιωάννης, Γαργαλιάνος Δημήτρης, Κριεμάδης Αθανάσιος, Κώστας Γεώργιος, Τζέτζης Γεώργιος, Κουστέλιος Αθανάσιος, Αλεξανδρής Κωνσταντίνος, Γουλιμάρης Δημήτριος, Θεοδωράκης Νικόλαος, Τσίτσου Ροδούλα, Τσίτοκαρη Ευθυμία, Παπαδημητρίου Δήμητρα, Γλυνιά Ελένη, Νάτσης Παντελής, Κιάφας Ζαχαρίας, Δράκου Αραλία. **Τεχνική επιμέλεια & Φιλολογική Επιξεργασία:** Στεφανία Γρηγορίου